

TOEKOMSTBESTENDIGE DORPSHUIZEN EN DORPSKERNEN

Gemeente Bergen

23 februari 2021

De rol van dorpshuizen in het creëren van toekomstbestendige en vitale dorpskernen in de gemeente Bergen

Auteurs:
Marc Brachthuisen
Daisy Rood

Inhoud

1. Inleiding.....	2
2. Trends & ontwikkelingen	4
(Demografische) ontwikkelingen	4
Kansen en bedreigingen voor dorpshuizen	5
3. Dorpshuizen van de toekomst.....	6
De Schulp – Egmond-Binnen.....	6
De Hanswijk – Egmond aan den Hoef.....	6
De Blinkerd – Schoorl.....	6
Dorpshuizen organiseren in de toekomst.....	7
Fysieke aspecten	7
Organisatorische aspecten	8
Aanbevelingen.....	9
Bijlage	11

I. Inleiding

Menig dorpshuis wordt geconfronteerd met ontwikkelingen zoals vergrijzing, ontgroening, bevolkingskrimp en een terugtrekkende overheid. Daarnaast zijn veel dorpshuizen verouderd waardoor ze in het kader van duurzaamheid niet voldoen en is de inrichting vaak niet flexibel genoeg om in te spelen op de (veranderende) behoeften van inwoners. Verder hebben besturen van dorpshuizen vaak moeite met het aantrekken van nieuwe bestuursleden, zien zij de mate van tijdsinvestering stijgen en dragen ze als vrijwilligers grote verantwoordelijkheden en risico's voortvloeiend uit hun bedrijfsvoering. Zij doen dan ook vaak beroep op de gemeente voor ondersteuning.

Ook in de gemeente Bergen staan verschillende dorpshuizen waarvan een deel in eigendom is van de gemeente en een deel in eigendom is van een stichting. Het gaat hier om De Schulp in Egmond-Binnen, De Hanswijk in Egmond aan den Hoef (beiden voorzien van een gymzaal waar het basisonderwijs gebruik van maakt) en De Blinkerd in Schoorl (voorzien van een sporthal). De gemeente ziet zich de afgelopen jaren steeds vaker geconfronteerd met financieringsvragen van deze voorzieningen. Op dit moment ligt er bij de gemeente een incidentele subsidieaanvraag van De Schulp van 2,4 miljoen voor renovatie en verbouwing. Deze aanvraag is al in een vergevorderd stadium en is onderbouwd met een uitgebreid plan. Naar verwachting zullen er in de komende jaren ook subsidieaanvragen komen vanuit de overige twee dorpshuizen – waarmee het totale bedrag bijna 5 miljoen behelst.

Hoe moet je als gemeente omgaan met deze (toekomstige) financieringsvragen van dorpshuizen in niet-gemeentelijk eigendom? Wat is er nodig om te zorgen dat dorpshuizen toekomstbestendig zijn op het gebied van bestuur, beheer, exploitatie, bereikbaarheid, toegankelijkheid en aansluiten bij de behoeften van de gemeenschap?

Omdat het hier gaat om accommodaties in niet-gemeentelijk eigendom, kan de gemeente besluiten om dergelijke vragen naast zich neer te leggen. Echter, deze drie dorpshuizen bestaan al decennialang, vervullen een brede sociaal-culturele en maatschappelijke functie en dragen bij aan de vitaliteit en toekomstbestendigheid van dorpen waar de gemeente Bergen naar streeft. Zonder enige interventie is het voortbestaan van deze dorpshuizen onzeker en met het verlies van een dorpshuis raak je ook het hart van een dorp kwijt. De gemeente heeft er dus belang bij dat dorpshuizen toekomstbestendig zijn – ongeacht of de gebouwen wel of niet in eigendom zijn van de gemeente. Zij heeft dan ook een hoofdstuk toegevoegd over het belang van deze 'voorzieningen niet in gemeentelijk eigendom' in de nota 'Op zoek naar geluk 2020-2022, visie op voorzieningen, activiteiten en accommodaties' (welke is vastgesteld door de gemeenteraad). Het legitimeert een rol in de financiering van renovatie en verbouwingen.

Hoewel de accommodaties met een dergelijke financiering zijn gemoderniseerd, betekent het niet dat de dorpshuizen volledig toekomstbestendig zijn. Er is meer nodig om het maatschappelijk rendement van dorpshuizen te maximaliseren. Het is namelijk belangrijk dat er niet alleen wordt geïnvesteerd in stenen, maar ook in de mensen en de organisatie van de voorziening. Het betekent het volgende:

- Niet alleen kijken naar een optimale exploitatie van het gebouw maar ook tijd en energie investeren in het beeld brengen van de behoefte, de vraag en de gewenste activiteiten en voorzieningen in de dorpen – nu en in de toekomst;
- Onderbrengen van verschillende voorzieningen in één accommodatie (met name de combinatie van dorpshuis- en sportvoorziening) om te zorgen voor meer toestroom,

bedrijvigheid en spontane ontmoeting van verschillende doelgroepen!;

- Tijd en energie investeren in de samenwerking tussen de verschillende betrokken partijen: de besturen van dorpshuizen, de gebruikers, de gemeente, (welzijns-)organisaties en inwoners;
- Bij het in kaart brengen van behoefte(ontwikkeling) van inwoners een integrale benadering hanteren waarbij zaken als sport, welzijn, onderwijs, sociaal-cultureel worden meegenomen;
- Voorwaarden stellen aan de houding van de besturen, één die gericht is op netwerken en/of ondernemen;
- Verantwoordelijkheden beleggen: wie doet wat, wie behoudt de regie?

¹ Hier komt bij dat de gemeente de wettelijke taak heeft om te zorgen voor voldoende en adequate huisvesting voor bewegingsonderwijs.

2. Trends & ontwikkelingen

De meeste dorpshuizen zijn ooit ontstaan door initiatieven van dorpsinwoners zelf. Waar vroeger de sociale infrastructuur in een dorp voor een groot deel werd bepaald door het verenigingsleven – wat (deels) plaatsvond in dorpshuizen – is er inmiddels veel veranderd.² Hieronder benoemen we de belangrijkste (demografische) ontwikkelingen en trends in dorpen en de kansen en bedreigingen voor dorpshuizen.

(Demografische) ontwikkelingen

Ten eerste is de Nederlandse bevolking al enige tijd aan het vergrijzen. Het aandeel van ouderen in de bevolking neemt toe en deze ouderen zullen ook steeds ouder worden – een dubbele vergrijzing. In de gemeente Bergen is de vergrijzing al in een verder stadium dan in Nederland als geheel. Zo was in 2014 28% van de inwoners van de gemeente Bergen 65 jaar en ouder ten opzichte van de landelijke 17%. De verwachting is dat in 2040 dit percentage is gestegen naar 45% voor gemeente Bergen en 28% voor Nederland als geheel.³

Een groter wordende groep ouderen zal ook resulteren in een toenemende vraag naar zorg. Daarnaast zal zorg (meer) dicht bij hen georganiseerd moeten worden. Dit omdat ouderen vanuit de overheid worden gestimuleerd om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen en een deel van de ouderen geen auto (meer) zal rijden en een beperkte actieradius heeft.

Ten tweede is er sprake van ontgroening – het aandeel van de jongeren in de bevolking neemt af. Daarnaast leven jongeren minder dorpsgericht en

trekken zij ook vaak weg uit dorpen. Traditionele plaatselijke activiteiten moeten concurreren met alles wat buiten de eigen directe woonomgeving wordt georganiseerd voor jongere generaties. Ook het aantrekken van nieuwe vrijwilligers blijft hierdoor lastig.

Daarnaast is er sprake van veranderende samenstellingen van huishoudens. Gezinnen worden kleiner, het aantal eenpersoonshuishoudens neemt toe (door scheidingen, vergrijzing, doordat mensen later gaan samenwonen of helemaal niet) en is het aandeel tweeverdienershuishoudens gegroeid.⁴ Dit kan meerdere gevolgen hebben. Samen met het feit dat mogelijkheden voor kinderopvang uitbreiden, dat jongeren langer (door) leren en sociale verbanden lossen worden, kan dit leiden tot afnemende betrokkenheid en verbondenheid van inwoners met het dorp.⁵ Verder, wanneer het aantal alleenstaanden onder ouderen stijgt, zal dit ervoor zorgen dat er minder beroep kan worden gedaan op een partner of huisgenoot voor huishoudelijke taken wat afbreuk doet aan de zelfredzaamheid van deze mensen.

Andere ontwikkelingen die spelen, zijn:⁶

- Verschraling in dorpen: een afname in het aanbod van sociale voorzieningen als scholen, winkels, culturele organisaties, zorgaanbieders, sportclubs;
- De mogelijkheid om veel zaken vanuit eigen huis te regelen en organiseren (online overheidszaken doen, online winkelen, boodschappen doen en films kijken, e-boeken lezen);
- Toenemende individualisering;

² [LVKK \(2017\) Wat voor dorpshuis willen we zijn?](#)

³ [Gemeente Bergen \(2015\) Woonvisie gemeente Bergen 2015-2020](#)

⁴ [Sectorinstituut Openbare Bibliotheken \(2014\) Trends in de samenleving](#)

⁵ [Gemeente Eemshoofd \(2012\) Hart voor dorpen](#)

⁶ [Sectorinstituut Openbare Bibliotheken \(2014\) Trends in de samenleving](#)

- Dreiging afname sociale participatie: door individualisering en het verdwijnen van veel voorzieningen waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, komen mensen makkelijker in een sociaal isolement en neemt de kans op eenzaamheid toe. Een plaats voor ontmoeting zou hierdoor des te meer gewenst zijn.

Kansen en bedreigingen voor dorpshuizen

Bovenstaande ontwikkelingen hebben verschillende kansen en bedreigingen voor dorpshuizen:

- Verenigingen zien hun ledenaantallen dalen, hebben een minder sterke financiële positie waardoor ze minder gebruik maken van ruimten (of zelfs verdwijnen). Voor dorpshuizen betekent dit het risico om belangrijke huurders te verliezen.
- Gelet op de groeiende groep ouderen en de verwachte toenemende zorgvraag, is de verwachting dat het accent van behoefte verschuift van actief deelnemen aan activiteiten en verenigingen in dorpshuizen naar dienstverlening en zorgactiviteiten. Hier kunnen dorpshuizen op meerdere manieren inspelen, o.a. door voldoende ruimte bieden aan welzijnsorganisaties.
- Het aantrekken van vrijwilligers blijft voor dorpshuizen een uitdaging.
- Met het oog op individualisering, het verdwijnen van veel voorzieningen en de kans op toenemende eenzaamheid, ligt er voor dorpshuizen een kans om zich (nog meer) te profileren als huiselijke en ontvankelijke plek voor ontmoeting.

De wereld verandert voortdurend en met haar ook de samenstelling van gemeenschappen en hun behoeften. Hierdoor veranderen ook de voorzieningen en de accommodaties waarin zij gehuisvest zijn. Denk aan de vele kerken die andere bestemming krijgen (bijvoorbeeld in de vorm van woningen, een theater of horecagelegenheid). Accommodaties worden continu aangepast, gemoderniseerd of vervangen op basis van behoeften – dit zal ook zo blijven. Hetzelfde geldt voor dorpshuizen, waar de behoefte en de gewenste activiteit leidend zouden moeten zijn en de benodigde accommodatie het middel.⁷ Veranderingen zullen steeds sneller gaan: het hebben van een toekomstgerichte houding, rekening houden met demografische en maatschappelijke ontwikkelingen en wendbaar zijn en inspelen op veranderende behoeften van inwoners is essentieel voor een duurzame dorpshuisvoorziening.

⁷ [Gemeente Eemsmond \(2012\) Hart voor dorpen](#)

3. Dorpshuizen van de toekomst

Zoals eerder beschreven, kennen de dorpshuizen in de gemeente Bergen verschillende uitdagingen. Hieronder schetsen we de situatie van de drie dorpshuizen in niet-gemeentelijk eigendom.

De Schulp – Egmond-Binnen

Het bestuur van De Schulp ziet zich genoodzaakt om het gebouw te renoveren en uit te breiden. Zij geeft aan dat bepaalde ruimtes relatief veel dagdelen worden bezet door een aantal vaste gebruikers waardoor dit enerzijds zorgt voor een structurele opbrengst, maar anderzijds zorgt voor weinig flexibiliteit om andere initiatieven te voorzien van ruimtes. Dit hangt samen met het feit dat er verschillende voorzieningen in Egmond-Binnen zijn verdwenen in de afgelopen jaren (o.a. huisartsenpost, bibliotheek, zaal Café Wapen Egmond-Binnen, bejaardentehuis) wat De Schulp probeert op te vangen door het e.e.a. te faciliteren en organiseren. Het bestuur geeft ook aan dat het gebouw in zijn huidige hoedanigheid niet meer voldoet aan de huidige normen op het gebied van duurzaamheid, onderhoud, kostenbeheersing, beschikbaarheid, veiligheid, privacy, bereikbaarheid en toegankelijkheid.

Omdat het gebouw na bijna 50 jaar niet meer rendabel te exploiteren is, De Schulp voor de opgave van groot onderhoud staat en hiervoor niet de middelen heeft kunnen reserveren, doet zij een incidentele subsidieaanvraag aan de gemeente van 2,4 miljoen. De voorbereidingen hiervoor zijn gestart in 2017, waarbij er een visiestuk is opgesteld, diverse onderzoeken zijn gedaan, externe adviseurs zijn ingeschakeld en gestart is met fondsenwerving. De subsidieaanvraag wordt op moment van schrijven behandeld.

De Hanswijk – Egmond aan den Hoef

Op dit moment ligt er geen financieringsvraag van De Hanswijk anders dan de jaarlijkse subsidie. Het heeft haar exploitatie goed op orde en de zalen die aanwezig zijn kunnen de behoefte aan ruimtes voor activiteiten vanuit de gemeenschap beantwoorden. De Hanswijk heeft verschillende vaste huurders en heeft kleinere ruimtes waarmee er onderdak geboden kan worden aan een aantal welzijns- en (semi) gezondheidsorganisaties. Net zoals De Schulp staat het gebouw van De Hanswijk er ruim 50 jaar en heeft (de buitenkant van) het gebouw een gedateerde uitstraling. Verder is er een kleine ruimte voor de jeugd die redelijk verborgen zit in het gebouw en is de ontvangstruimte vrij donker. Vanwege deze en de eerdergenoemde veranderende behoeften van inwoners en de benodigde flexibel in te richten ruimtes, is de verwachting dat het gebouw ergens in de komende jaren (gedeeltelijk) gerenoveerd moet worden – met mogelijke kosten van rond de 1,5 miljoen. Daarnaast leunt het bestuur sterk op één iemand en maakt het bestuur zich zorgen over de gevolgen wanneer deze persoon wegvalt. Net als vele dorpshuizen is het vinden van nieuwe opvolgers moeilijk.

De Blinkerd – Schoorl

Ook vanuit De Blinkerd ligt er geen financieringsvraag anders dan de jaarlijkse subsidie. Ook hier speelt dat de ruimtelijke indeling niet meer aansluit bij de huidige en toekomstige behoefte. Vorig jaar heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2021 de exploitatie en dagelijks beheer over te dragen aan een sociale onderneming: Stichting Social Leisure (SSL). De verantwoordelijkheden, risico's en tijdsinvestering die kwamen kijken bij het runnen van de voorziening, dat qua omzet vergelijkbaar is met een mkb, was voor de vrijwillige bestuurders niet meer iets wat op eigen kracht kon

worden gedaan. Door de exploitatie te verzorgen en het personeel over te nemen, ontzorgt SSL hiermee het bestuur. Stichting Dorpscentrum Schoorl blijft wel eigenaar van het pand en is verantwoordelijk voor de instandhouding en het onderhoud van het gebouw. Wat betreft het pand, is de Blinkerd herbouwd in 2009 (na een grote brand) en een aantal jaar later ook grondig verbouwd. SSL zal onderzoeken welke sociale activiteiten er mogelijk (nog meer) georganiseerd kunnen worden en wat er eventueel qua verbouwing nodig is. Onze inschatting is dat hiervoor maximaal 1 miljoen beschikbaar gesteld moet worden.

In totaal zal er voor de renovatie en/of verbouwing van de drie dorpshuizen de volgende investeringen nodig zijn in de komende jaren:

Tabel 1 Investerings dorpshuizen niet in gemeentelijk eigendom

Dorpshuis	Jaar	Bedrag
De Schulp	Zeer korte termijn (1 < jaar)	€ 2.400.000*
De Hanswijk	Middellange termijn (2-3 jaar)	€ 1.500.000
De Blinkerd	Langere termijn (>3 jaar)	€ 1.000.000
	Totaal	€ 4.900.000

* Het bedrag voor De Schulp is onderbouwd met een subsidieplan, de andere bedragen zijn een globale inschatting

In de inleiding van dit rapport hebben wij al aangegeven dat het belangrijk is om als gemeente te zorgen voor toekomstbestendige en gemoderniseerde gebouwen en hierin de dorpshuizen tegemoet te komen, op voorwaarde dat ook het maatschappelijk rendement wordt gemaximaliseerd. Hieronder zetten wij uiteen wat hierbij komt kijken.

⁸ Beleidsnota 'Op zoek naar geluk: Visie op voorzieningen, activiteiten en accommodaties 2020-2022' (2020)

Dorpshuizen organiseren in de toekomst

De gemeente Bergen kent de volgende visie op voorzieningen, activiteiten en accommodaties:⁸

Onze gemeente bestaat uit vitale en toekomstbestendige dorpen. Onze gemeente is aantrekkelijk voor onze inwoners, ondernemers en toeristen. Onze inwoners en ondernemers zijn zelfredzaam. Daar waar ze kwetsbaar zijn, zorgt de gemeente dat onze inwoners met ondersteuning weer zelfredzaam worden en op eigen kracht mee kunnen doen in de samenleving. We zetten in op een samenleving waarin het welzijn van onze inwoners centraal staat en waarin ze zich bij elkaar betrokken voelen.

De gemeente streeft er ook naar dat dorpscentra en/of (t)huiskamers hierin een sterkere rol krijgen. Een dorpshuisvoorziening kan bijdragen bij aan de vitaliteit en toekomstbestendigheid van een dorp en de zelfredzaamheid van haar inwoners – mits goed georganiseerd.

Fysieke aspecten

Allereerst is het voor dorpen aan te raden – en dus ook voor de dorpen in de gemeente Bergen – om meerdere voorzieningen op een centrale en goed bereikbare plek te organiseren, bij voorkeur in één accommodatie. Dit omdat 1) het efficiënter is om voorzieningen op één plek te organiseren en 2) omdat er meerdere dingen te doen zijn op een locatie, dit eerder zorgt voor een hogere toestroom, bedrijvigheid en spontane ontmoeting dan wanneer deze voorzieningen verspreid zijn over het dorp met weinig aanloop, weinig ontmoeting en daardoor niet uitnodigend is (want het oogt

uitgestorven). Daarnaast, door het combineren van meerdere functies zoals een dorpshuisvoorziening met een sportvoorziening, vinden er verschillende activiteiten plaats en komen verschillende doelgroepen met elkaar in contact. Dit bevordert de sociale cohesie en vitaliteit van een dorpskern.

Door het geheel van voorzieningen en activiteiten van de verschillende dorpskernen bijvoorbeeld op een kaart te plotten (zie een aanzet hiervoor in de Bijlage), wordt per kern duidelijk welke voorzieningen en activiteiten aanwezig zijn, hoe de spreiding eruitziet, of deze voorzieningen zich bevinden in het 'hart' van het dorp, welke accommodaties multifunctioneel worden ingezet en welke voorzieningen mogelijk in één accommodatie kunnen worden ondergebracht. Juist wanneer er een plan voor renovatie of uitbreiding op tafel ligt, is het goed om na te gaan welke gebruikers van ander maatschappelijk vastgoed mogelijk naar het dorpshuis kunnen verhuizen en hen gelijk bij de plannen te betrekken (onder de regie van de gemeente). Daarbij dient wel de afweging te worden gemaakt wat dit betekent voor het achtergelaten vastgoed.

Wat betreft de inrichting van een accommodatie zoals een dorpshuis, is het noodzakelijk dat er slim gebruik wordt gemaakt van ruimtes. De indeling moet multifunctioneel gebruik mogelijk maken omdat dit bijdraagt aan de toekomstbestendigheid van het pand doordat 1) deze ruimtes op verschillende momenten door verschillende groepen kunnen worden gebruikt en 2) flexibel kunnen worden aangepast aan de veranderende behoeften van inwoners.

Als laatst is het ook belangrijk aandacht te hebben voor de buitenruimte en de buitenkant van de accommodatie. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken

aan de bereikbaarheid van de dorpshuisvoorziening (gaat er een buurtbus naartoe, staan er bankjes langs de weg), of er voldoende (rolstoel)parkeerplaatsen, fietsstallingen, beweegtoestellen, etc. aanwezig zijn. Het gebouw moet ook een open en uitnodigende uitstraling hebben zodat mensen er graag over de vloer komen. Wanneer we kijken naar De Schulp en De Hanswijk, hebben beide gebouwen een gedateerde uitstraling. De Blinkerd is moderner maar is wellicht te ruim opgezet om een behaaglijke sfeer voor ontmoeting te creëren.

Organisatorische aspecten

Bij het beheren van een dorpshuisvoorziening zijn er verschillende aandachtsgebieden:

- Het beheer van gebouwen en inventaris.
- Het beschikbaar stellen van de accommodatie.
- Exploitatie, financieel beheer; realiseren van een gezonde financiële solide exploitatie.
- Vervullen van de werkgeversrol en de aansturing van medewerkers en vrijwilligers.
- Voldoen aan wet- en regelgeving t.a.v. veiligheid, kwaliteit, personeelsbeleid en duurzaamheid.
- De samenwerking met en onderbrenging van verschillende partijen.⁹

Hoe dit wordt georganiseerd wordt, hangt o.a. af van de houding van het bestuur van een dorpshuis. Zo kunnen er verschillende profielen van dorpshuizen worden onderscheiden:¹⁰

⁹ [Gemeenschapshuizen Laarbeek \(2019\)](#)

¹⁰ [LVKK \(2017\) Wat voor dorpshuis willen we zijn?](#)

- a. Een houding van 'verhuren': Wat er te doen is in het dorps huis, wordt bepaald door wat de huurders te bieden hebben – het dorps huis verhuurt ruimte en organiseert zelf geen activiteiten.
- b. Een houding van 'organiseren': Er is een activiteitencommissie die passende activiteiten bedenkt om dalende inkomsten te compenseren en leefbaarheid op peil te houden.
- c. Een houding van 'netwerken': In samenwerking met organisaties vernieuwende activiteiten en diensten een plaats geven bijv. dagopvang, Wmo-loket, huisarts of buurtbus.
- d. Een houding van 'ondernemen': Iedereen mag initiatief nemen, de deur staat altijd open en het bestuur werkt als een sociale onderneming, samen met netwerkpartners en bewoners.

Een dorps huis dat alleen dient als een gebouw voor ruimteverhuur aan verenigingen zal op een gegeven moment geen stand meer houden. Een houding van netwerken en/of ondernemen past veel meer bij de huidige tijd – een houding waar in samenwerking met andere organisaties vernieuwende activiteiten en diensten worden georganiseerd worden of waar het dorps huis dient als sociale onderneming waar iedereen het initiatief mag nemen om een duurzaam en leefbaar dorp te creëren.¹¹

Er komt dus veel kijken bij het organiseren van een dorps huis van de toekomst en er zijn verschillende partijen betrokken – het bestuur, de gemeente, de inwoners, welzijnsorganisaties en andere organisaties. Voor een vrijwillig bestuur kan dit een hele kluit zijn. Er kan ook gekozen voor het beleggen van de exploitatie en het dagelijks beheer bij een professionele partij en dus weg bij het bestuur van de dorps huizen (zoals De Blinkerd heeft gedaan). Hiermee kan het bestuur zich volledig inzetten voor activiteiten en/of onderhoud.

¹¹ [LVKK \(2017\) Wat voor dorps huis willen we zijn?](#)

Wat hierin een belangrijk aspect is om mee te nemen, is de verbondenheid tussen de verschillende dorpen en dorps huizen. Zoals beschreven in hoofdstuk 2, verandert de wereld voortdurend en met haar ook de samenstelling van gemeenschappen en hun behoeften. Veranderingen zullen ook steeds sneller gaan omdat alles meer en meer met elkaar verbonden is (op economisch vlak, technologisch vlak maar ook op het gebied van gezondheid zoals COVID-19 laat zien). Alleen denken vanuit de eigen dorps kern past hier niet bij. Het is belangrijk dat er integraal gekeken wordt naar de vraagstukken die spelen en te leren van en mét elkaar. Om hiervoor te zorgen, moet er een partij zijn die verantwoordelijk is voor de coördinatie, de verbinding en afstemming tussen de verschillende betrokkenen. Een partij die zorgt dat alle neuzen dezelfde kant op staan, een naar buitengerichte en toekomstgerichte houding heeft en met de maatschappelijke ontwikkelingen op het netvlies.

Bovenstaande rol vraagt de nodige kennis van de gehele gemeente en tijdsinvestering. Wij zien hier een rol voor een welzijnsorganisatie zoals Stichting Welzijn Bergen (SWB). Zij is aanwezig in elke dorps kern, kent de drie dorps huizen en heeft ook contact met verschillende andere partijen. SWB heeft aangegeven bereidt te zijn deze mogelijkheid te onderzoeken.

Aanbevelingen

Aan het begin van dit advies werd de volgende vraag gesteld:

Hoe moet je als gemeente omgaan met (toekomstige) financieringsvragen van dorps huizen in niet-gemeentelijk eigendom?

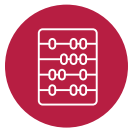
De aanbevelingen zijn hierbij als volgt:

Investeer geld in de verbouwing en renovatie van de dorpshuizen in niet-gemeentelijk eigendom, op voorwaarde dat ook het maximaliseren van het maatschappelijk rendement geborgd is. De vraag ‘Wat hebben onze inwoners nodig om nu en in de toekomst in hun dorp gelukkig te zijn?’ komend uit de beleidsnota van de gemeente moet dus voortdurend verkend en geactualiseerd worden door de betrokkenen bij dorpshuizen.

Wanneer er geïnvesteerd wordt in dorpshuizen, adviseren wij dit te doen juist in dorpshuizen waar de combinatie van dorpshuis- en sportvoorziening aanwezig is (i.v.m. spontane ontmoeting van verschillende doelgroepen, meer toestroom, bedrijvigheid, wettelijke taak gemeente huisvesting bewegingsonderwijs).

Neem de bedragen in Tabel I met een totaalbedrag van 4,9 miljoen op in de begroting voor de komende jaren.

Onderzoek de behoeften van de inwoners. Hanteer hierbij een integrale benadering waarbij sport, welzijn, onderwijs, sociaal-cultureel wordt meegenomen.

Breng de voorzieningen en activiteiten van de verschillende dorpskernen zo veel mogelijk in kaart en stem deze af op de behoefte van de inwoners. Zorg voor optimalisering van voorzieningen en afstemming van activiteiten in de dorpshuizen onderling.

Intensiveer de samenwerking tussen de verschillende betrokken partijen: de besturen van dorpshuizen, de gemeente, (welzijns-)organisaties en inwoners. Zorg dat er één partij is die verantwoordelijk is voor de coördinatie en inzicht heeft in de activiteiten van alle dorpshuizen.

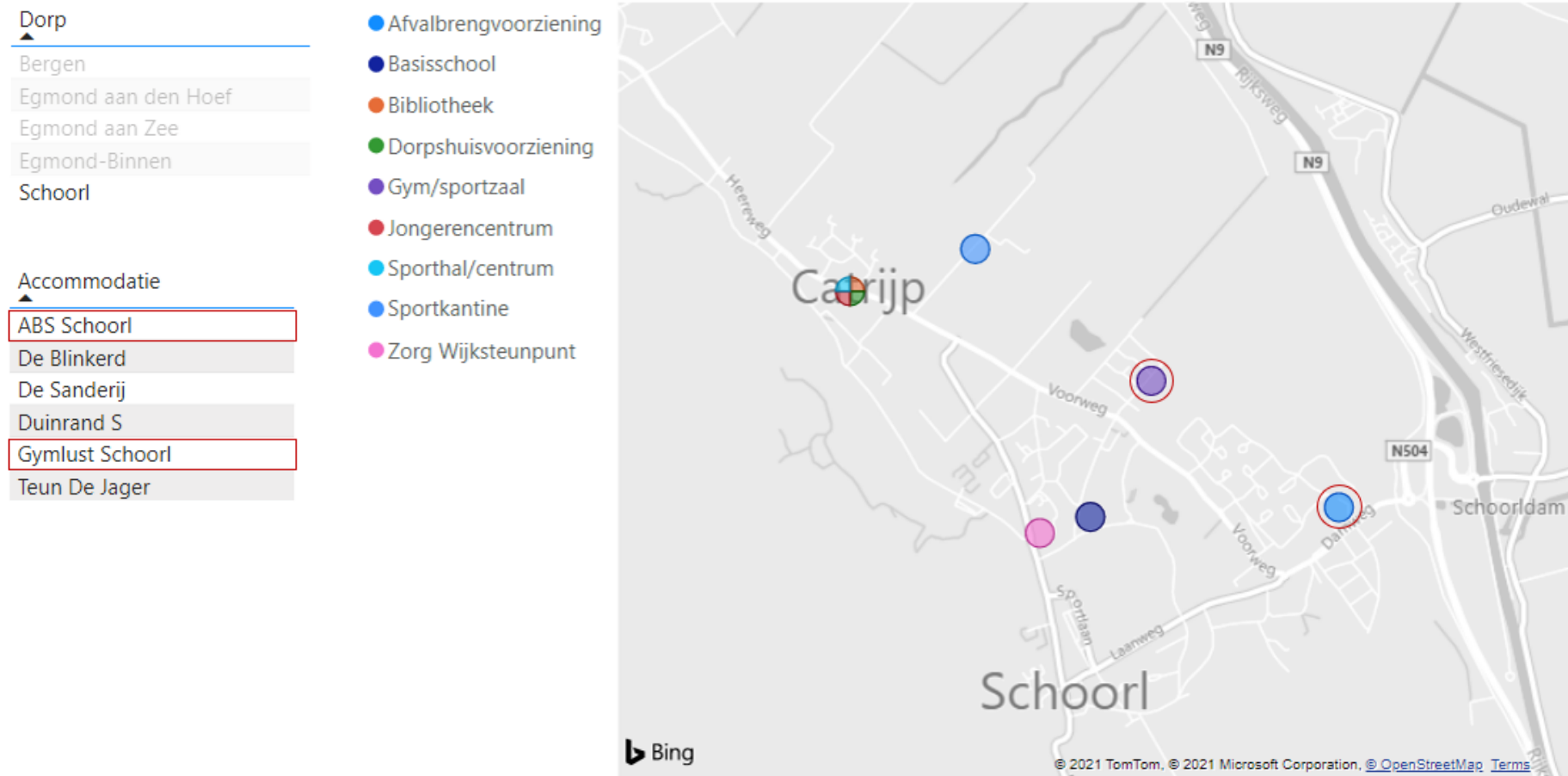

Blijf in gesprek met de besturen zodat het bestuur zijn rol neemt in de gewenste grondhouding van netwerken en/of ondernemen.

Bijlage

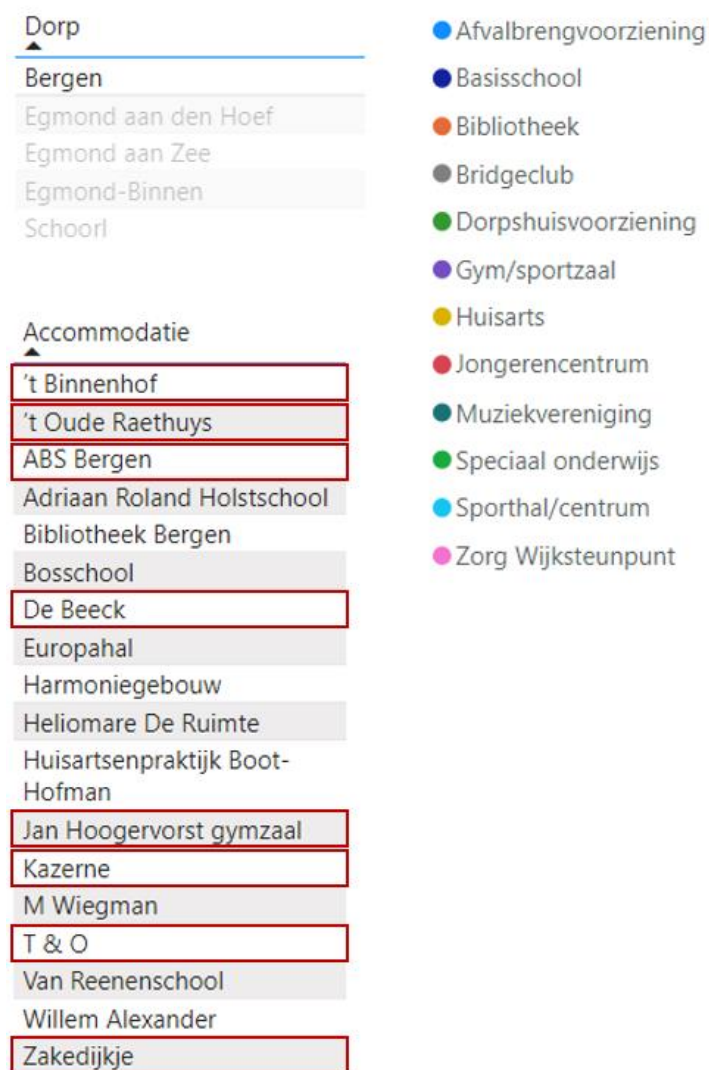
De onderstaande schermafbeeldingen zijn gemaakt van een interactieve kaart in Microsoft Power BI (een interactieve tool om data te visualiseren). Het gaat hier om een eerste aanzet van het in kaart brengen van de verschillende voorzieningen en accommodaties in de gemeente Bergen – het is dus niet volledig. Daarnaast is hier sprake van een momentopname, voorzieningen kunnen bijvoorbeeld in de toekomst verdwijnen of ergens anders georganiseerd worden.

Figuur 1 Voorzieningen in Schoorl

* Rood omlijnde accommodaties zijn in gemeentebezit.

Figuur 2 Voorzieningen in Bergen

* De rood omlijnnde accommodaties zijn in gemeentebezit, de zwart omlijnnde accommodatie (Europahal) is in Rijksbezit.

Figuur 3 Voorzieningen in Egmond aan den Hoef

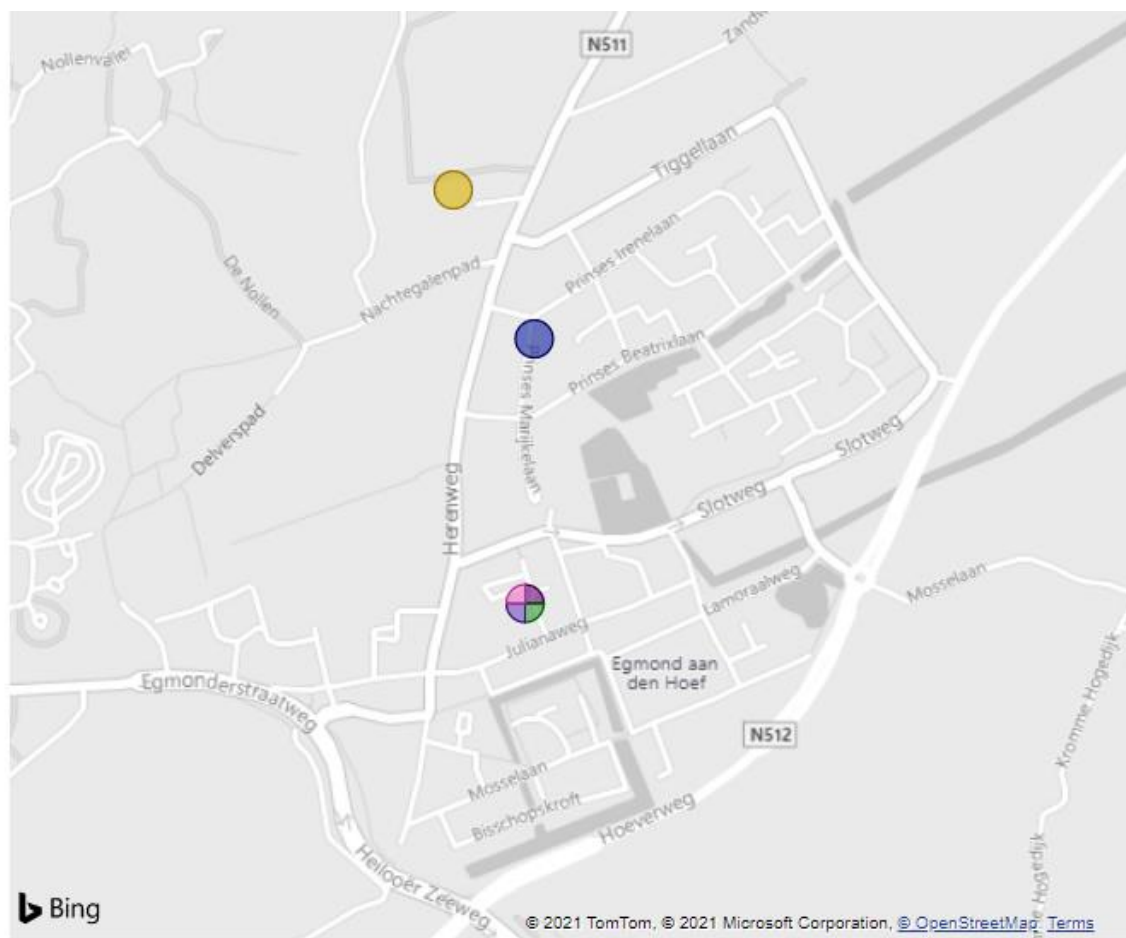
Dorp

- Bergen
- Egmond aan den Hoef**
- Egmond aan Zee
- Egmond-Binnen
- Schoorl

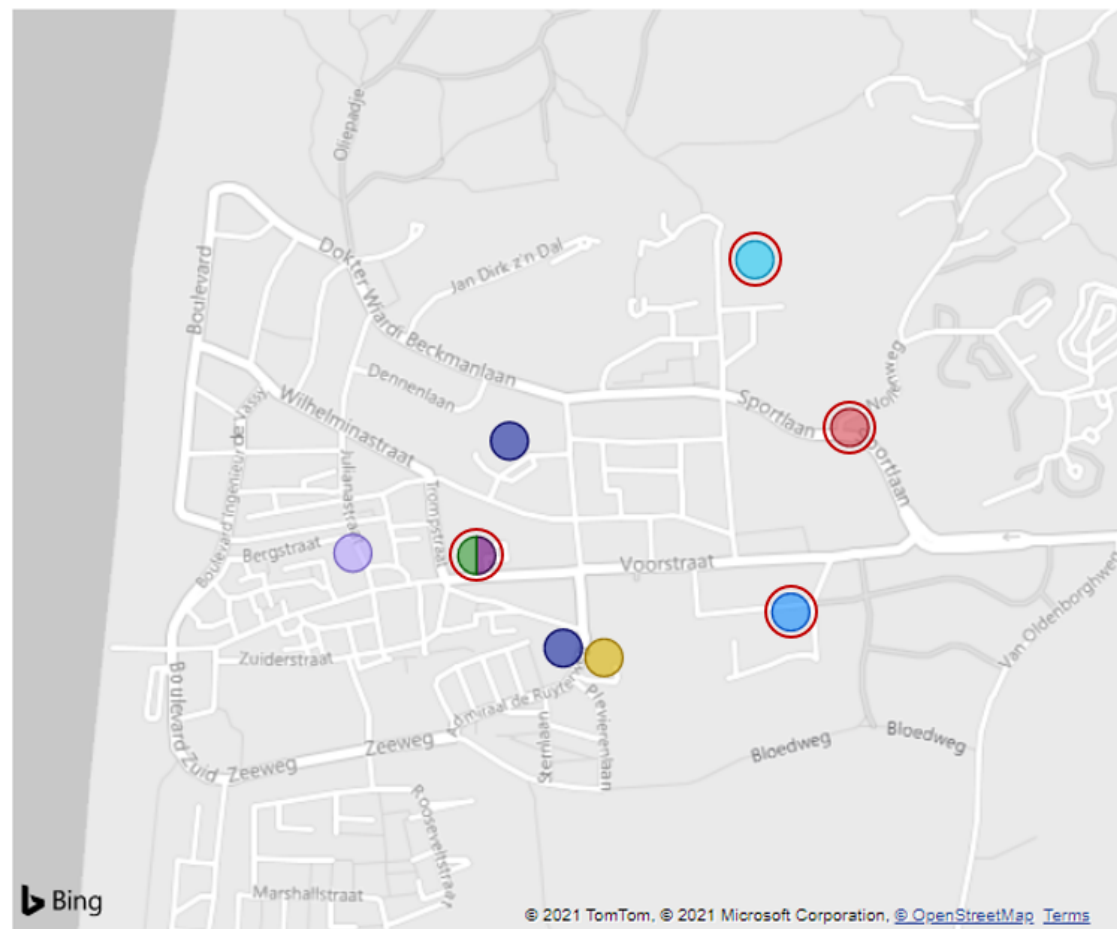
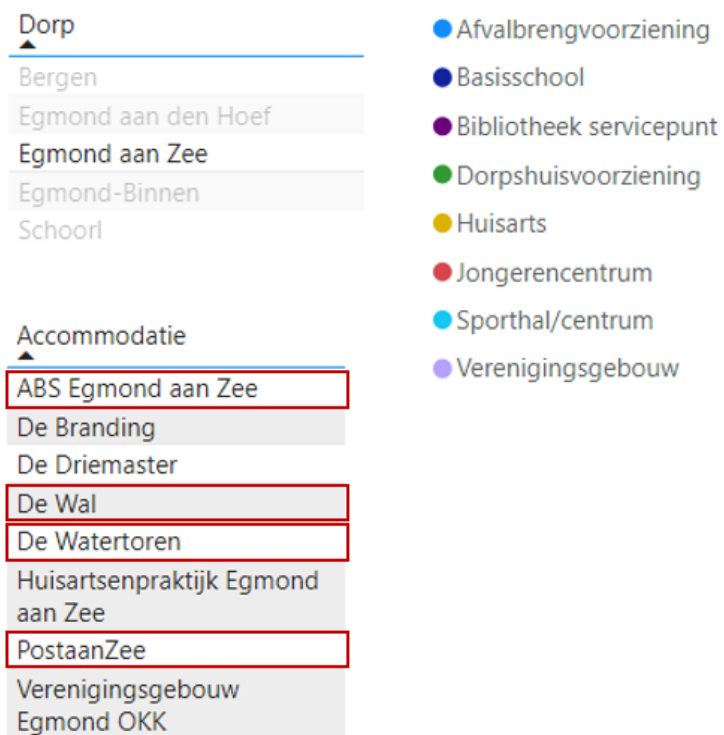
Accommodatie

- De Kiem
- Hanswijk**
- Huisartsenpraktijk De Karmel

- Basisschool
- Bibliotheek servicepunt
- Dorpshuisvoorziening
- Gym/sportzaal
- Huisarts
- Zorg Wijksteunpunt

Figuur 4 Voorzieningen in Egmond aan Zee

* De rood omlijnde accommodaties zijn in gemeentebezit.

Figuur 5 Voorzieningen in Egmond-Binnen

Dorp

- Bergen
- Egmond aan den Hoef
- Egmond aan Zee
- Egmond-Binnen**
- Schoorl

Accommodatie

- De Schulp
- De Windhoek**

- Basisschool
- Bibliotheek servicepunt
- Dorpshuisvoorziening
- Gym/sportzaal
- Jongeren centrum

